

TRABZON TİCARET BORSASI

Dünya fındık üretim ve ticaretinin büyük bölümünü elinde bulunduran ülkemizde son tespitlere göre 713 bin hektarlık bir alanda fındık tarımı yapılmaktadır.

Fındık tarımında ana üretim bölgesi olarak da adlandırılan Ordu, Giresun ve Trabzon'da, yaklaşık 418 bin hektar ile fındık alanlarının büyük kısmı yer almaktadır

Fındığın ilk dikilip, yetiştirildiği yöre olan ve I. Standart Bölge olarak da adlandırılan bu kesimde fındık bahçelerinin önemli bir kısmı ekonomik ömürlerini doldurmuş, yani yaşlanmışlardır.

Son 10 yıldaki ortalama üretim miktarları baz alındığında yıllık 600 bin ton civarında gerçekleşen Türkiye rekoltesi içinde, bu yörede dekar başına üretimin 80-90 kg'a kadar düştüğü görülmektedir.

Türkiye'de üretimin düştüğü bir zaman trendinde özellikle 2009'dan sonra dış ve iç tüketimin arttığı, 2013 yılındaki rakamlara göre de 700 bin tonun üzerinde çıktığı anlaşılmaktadır. Bu durumda üretim, talebi karşılayamayacak bir duruma gelmiştir. Özellikle de Doğu Karadeniz'de sürekli bir verim düşüklüğü yaşanmaya başlanmıştır.

Sorunun çözümü için borsamızın, 2002 yılında gündeme getirdiği, 2012'de de "Kaliteli Fındık Projesi" ile ileriye taşıyıp, 2013 yılında "Fındıkta Verim ve Kaliteyi Arttırma Projesi"yle hayata geçirdiği uygulama, yaşlı bahçelerin yenilenebileceğini, üreticilerin de buna duyarlı ve istekli olduklarını ortaya koymuştur.

2013 yılında 10, 2014 yılında ise 45 yaşlı bahçede söküm yapılarak yeniden dikim gerçekleştirilip oluşturulan Örnek Bahçeler, üreticileri de harekete geçirmiştir. Kendi bahçelerini söküp, dikim yapanların sayısı başta Trabzon olmak üzere bölgede hızla artmaktadır.

Üreticilere ve devlete fındık alanlarının yenilenebileceğini gösterebilmek adına başlatılan çalışmalara hükümetimiz de gereken ilgiyi göstermiş ve Başbakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu, çay ile birlikte fındıkta yaşlı bahçelerin yenilenerek, verim ve kalitenin artırılması için ön etütlere başlandığını Ordu'daki DOKAP Eylem Planı toplantısında açıklamıştır.

Yaşlı bahçelerin yenilenmesi aşamasında devletin üreticilere destek olması gerektiği gerçeğinden hareketle, fidandan üretim veren ağaç aşamasına kadar asgari 5 yıllık bir sürede yapılması gereken uygulamalar bulunmaktadır.

Bunların başında söküm, fidan, dikim, gübre, işçilik ve diğer maliyetler gelmektedir. Üreticilerin 5 yıl süreyle bu bahçelerden ürün alamayacakları da göz önünde bulundurulduğunda destekleme için sosyal devlet anlayışının da devreye sokulması gerekmektedir.

Bir dönümlük alanda yapılacak, kesim, söküm ve temizleme maliyetleri yaklaşık 1.100 TL tutmaktadır. Dikim ve 5 yıllık bakım maliyetleri de 900 lira civarında olmaktadır. Buna göre, bir dönüm için yaklaşık 2.000 TL'lik bir maliyet söz konusudur.

Bahçesinde Tarım Bakanlığı'nın kontrolünde yenileme yapacak üreticilere 5 yıl için bu miktar üzerinden tamamı veya bir kısmı ödenerek yaşlı bahçelerin yeniden dikimi, dolayısı ile dönüm başına üretimin 150 ile 250 kg arasına çıkması sağlanabilecektir.

Bu konuda, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı Fındık Araştırma İstasyonu ile bölgedeki İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri sorumlu tutulup, sektörle ilgili kuruluşların da içerisinde yer alacağı bir Yürütme ve Denetleme Kurulu oluşturulabilir.

Trabzon Ticaret Borsası olarak, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu konuda yapılacak çalışmalarda en önde yer almaya devam edeceğimizi özellikle belirtir, 2023 hedefinde fındık ihracatımızın 4 Milyar doları aşkın bir döviz girdisi sağlayarak ülke kalkınmasına hizmeti için gereğini arz ve talep ederiz.